

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia
Brașov, piața mare Nr. 20.
Se acceptă subscripțiunile și prin
poștă. — Mandatele se pot primi
reținut.

INSEERATE se publică în Admi-
nistrațiunea Brașov și în or-
dinămintele Școlii de învățămînt:
în Viena: H. Decker, Heinrich
Schölk, Rudolf Kossel, A. Gendrich
Nachfolger; Anton Gupčič, J.
Dumouier, în Budapesta: A. V.
Goldberg, Zoltan Borov; în
București: Agenția Română, Suc-
ursiale de Românie; în Ham-
burg: Kohnig & Seemann.

Prețul inserțiilor: o soră
garantată pe o săptămână 8 ct. și
30 ct. săptămîna pentru o rubrică
ordinară. Publicitatea mai deosebită
tarifă și învoință.
Recitarea pe pagină a 3-a o
săptămîna 10 ct. sau 50 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LIX.

„Gazeta” ieșe în fă-care zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.,
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se primumă la toate oficiile
poștale din țară și din afară
și la dd. colectori.

Abonamente pentru Brașov
Administrațiunea, piața mare.
Tergul lunii Nr. 20, etagiu
I: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 ct.
Ca duși în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 ct. v. a.
sau 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 130.

Brașov, Joi, 13 (25) Iunie

1896.

Sërmani Slovaci!

Foile ungueresci fac mare cas din faptul, că fișpanului Szalavszky dela Pojun i-a succes să ducă la așa dîs-a „exposiția milenară” și o cetă de vre-o 470 țărani slovaci, bărbați și femei din cercul Tirmovei.

Ce-i drept, țărani slovaci li-au făcut „milenariștilor” din Budapesta petrecere, căci dîră de aceea au și fost ei duși acolo, ca să jöce rolul de comediantî. Fîind-că în tot de-cursul excursiunei au fost tînuți sub ochii teribilului lor fisolgăbiru, Kiss Vilmos, care a figurat ca conducător, bieții țărani vrînd-nevrînd au trebuit să facă tôte „ponturile”, ce li-s-au cerut din partea celor cu biciul în mîna. După ce au ajuns pe terenul expoziției, au fost puși să jöce mai întăi un „csárdás”, care pe toți Ungurii presentî, fără deosebire, decă sunt tăiați imprejur, orî nu, i-a tăcut să izbucnescă în aplause și „éljen”-urî furtunöse.

Li-s-a permis apoi țăranelor slovaci să jöce și un joc național de-al lor, după care unuia dintre ei, — primar dela sate — i s-a dat rolul să tîna un fel de vorbire slovăcescă, în care a preamărit „milenul și statul maghiar”, terminănd cu urări „pentru regele, care de-o potrivă iubesc pe toți cetățenii patriei” și „pentru direcția expoziției, care ofere tuturor, fără deosebire de naționalitate, ocasiunea și posibilitatea de-a privi admirabila ei creațiune!” La acestea a răspuns fișpanul Szalavszky, provocănd pe Slovaci „să iubescă întotdeauna cu credință patria maghiară, în care tôte legile și tôte aședămintele pentru binele lor (adecă al Slovacilor) se fac!”

Pentru ca comedia să fiă completă, Slovaci își duseseră cu ei și lăutari. După „celebrul” discurs al fișpanului, aceștia au fost puși să cante „Isten áldd meg a magyart”, apoi „Szozat”-ul și la urmă marșul lui Rákoczy.

Acēsta este comedia inscenată cu bieții țărani slovaci. Am arătat-o în adins mai pe larg, pentru ca să se vadă, până unde sunt în stare să mergă Ungurii cu batjocurirea popörelor nemaghiare de sub stăpănirea lor. Foile budapestane spun, că acum în urmă și din comitatul Tren-cin a sosit un fisolgăbiru cu vre-o 420 de plugari slovaci. Se mai dîce, că vor fi duși la Budapesta și căti-va țărani sërbi, cari, asemenea Sașilor, vor face acolo o nuntă sër-bescă.

Pe calea acēsta vor Ungurii să-și caute un titlu pentru de-a se amăgi pe sine și pe alții cu credința, că expoziția lor a fost totuși cercetată și din partea națiunilor nemaghiare ale patriei.

Dér cine ar puté fi öre atât de orb, ca să nu vadă, că astfel de fapte sunt ele însē-le o dovadă de despotismul medieval, cu care sunt tractați ađi cetățenii nemaghiari dela noi din partea stăpănirii ungueresci? Cum s’ar și puté inchipui, ca unor țărani nepricepuți și necă-jiti ca vai de ei să le mai vină voia de a-și perde timpul cel scump de lucru prin Budapesta, batjocurindu-și nația, și încă într’un mod atât de revoltat, pentru a face plăcere adversarilor lor proprii?

Orî-ce om nepreocupat trebuie să găsescă în aceste aparițiuni scăr-böse o classică mărturie a terorismului, ce se exercită ađi asupra cetățenilor nemaghiari dela noi din partea autorităților ungueresci.

Atăta este tot căștigul. De-alt-mintrelea să nu credă Ungurii, că au făcut nu sciu ce bravurî. A înșela pe nisce țărani necăjiti și fără pricepere, mai ales când ai în mîna biciul și puterea de-a teroriza după plac, nu e vre-o bravură. Cine are cât mai puțin darul rezonărei va trebui pe Unguri să-i condamne și să se scandalizeze de ceea ce fac, ér pe bieții Slovaci să-i compătînescă, că nu au conducători, cari să-i deștepte

și să-i rețină dela scandalurî. Ce să mai aștepti dela ei, când inși-și conducătorii se aruncă orbiș și fără rezervă în brațele „partidei populare”, a acelei partide, care are în programul său „idea de stat național maghiar?”

Și ce să mai dîci despre ei, când îi vedem cu mic, cu mare înrolându-se sub stindardul acelui conte Mauriciu Esterhazy — unul din plămuitorii „partidei populare”, — care prin comunele germane și slovace înființază și susține cu cheltuēla propriă „Kisedovuri” pentru maghiarizarea copiilor germani și slovaci?

Decă conducătorii sunt capabili de-asemena fapte, cine să se mai mire de nisce bieți țărani, lăsați pradă în gura lupilor?

Sermani Slovaci, că la mare decadentă ați ajuns!

CRONICA POLITICA.

— 12 (24) Iunie.

Sămbăta trecută M. M. L. L. Regele și Regina Romăniei, impreună cu micii principi Carol și Elisabeta, însoțiți de d. general Vlădescu, șeful casei militare, de d-na Mavrogeni, mare domna de onöre, și de colonel Manu, adjutant de serviciu, au plecat la Sinaia pentru a lua reședința de veră. La gară Majestățile Lor au fost întâmpinate de d-nii miniștri; d-nii președinți ai Corpurilor Legimitoré; d-nii generali așteți în Capitală, casa civilă și militară, precum și alte multe persoane de distincțiune. În saloaul gărei se aflau soșiile d-lor miniștri și multe dōmne din societate, cari au oferit frumoșe buchete de flori M. S. Reginei. Majestățile Lor au bine voit a convorbi cât-va timp cu persoanele presente, după care au pornit cu trenul regal, condus de d. Miclescu, sub-director al căilor ferate. Pe peron un număr public a aclamat pe Suverani, urându-Le bună călătorie: La örele 2 p. m. Auguștii călători intrară în gara Sinaia, frumos îmăodobită cu verdetă, drap-ele și

flori, în aclamațiunile mulțimei. O compană cu drapel, din batalionul 3 de vênători a dat onorurile militare, ér d. primar al orașului ură Majestăților Lor bună sosire. Suveranii bine-voiră a convorbi cât-va timp cu persoanele presente, după care au mers la biserica mănăstirei Sinaia pentru a asculta sfânta slujbă. Aci Săntia Sa părintele Nijon, starețul mănăstirei, a întâmpinat pe Majestățile Lor, presentându-Le, după obicei, Crucea și Evanghelia. Un număr public, care se afla în biserică, a salutat cu iubire și respect pe Suveran. După săvîrșirea serviciului divin, Regele a trecut pe dinaintea frontului batalionului de vênători, care se afla aședat în curtea mănăstirei, și a primit defilarea. La öra 2¹/₂ p. m., Majestățile Lor s’au coborît la Castelul Peleş.

In consistorul secret tînut alaltă-ori în Vatican, Papa ceti o alocuțiune privitor la bisericile orientale. Urmă apoi numirea de cardinali a nuncioilor din Viena, Madrid, Paris și Lissabona și preconisarea a 18 episcopi italieni. Tot în același consistor a fost numit Talliani, uditori di rota, arhiepiscop, și el este designat să ocupe postul de nunciu în Viena. Numirea se va face în mod officios, probabil astăđi.

Privitor la turburările din Creta se depeșeză diarului grescesc „Asty”, că o luptă s’a dat Duminecă la Vasilevo în provincia Spahkia, și că a tînut tōtă ziua. Resultatul luptei nu se onöscöe. Refugiatiți sosiți din Canea asigură, că notabilii din Mylopotami, Ameri, și Retimo, intruniți la mănăstirea Ariadi, au votat unirea cu Grecia, jurănd de a nu depune armele înainte de a fi realizat scopul lor. Incendiile au continuat tōtă săptămăna în satele din jurul lui Retimo și Mylopotami. Trupele turcesci au înaintat paza la Salsalo în provincia Kissamo unde a urmat o luptă. Insurgentii au pus mîna pe trei tunuri. Pentru a se răsuna, soldații turci au mîcelărit căti-va bētrani rēmași în sate. Atrocitățile continuă.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Signora mută.

(O foită memorativă din diarul unui student de p’atunci din Lipsca, de Karl Wartenburg.)

I.

Una din strădele cele mai interesante, din câte le are Lipsca, e fără îndoelă strada Brubl, cu nenumăratele ei ospetărî de rangul al doilea și al treilea, cu vëndătorii ei de vestimente vechi și cu Jidanii ei polonesi, și între cele mai interesante case ale acestei străde se număra — pe la începutul anului 50 al ac-stri secul — „Crapul vênat”, sên halla obiectelor de fumat, un edificiu mare și larg, cu o curte îngustă. Casa era situată mai în nemijlocită apropiere de bucătăria jidovăscă „La leu” și era pe acel timp un fil de seraiu al caravanier, unde se căutau și aflau ömeni de a tuturor țărilor. Cu deosebire era iubită hala a ēsta Jidanilor polonesi, ca quartir de debărcare. Dér totuși nu numai cunosători de ai tratamentului vechi tră

geau la casa acēsta, ci și creștinii de tôte confesiunile, cari își aveau ocupat etagiul prim de front cu aripa laterală din stănga în curtea restaurantului, mulțimea micelor odăițe era închiriată străinilor.

Trebuie să constat, că abstrăgînd dela religiune, se mai afla o deosebire între conclocitorii jidani și cei creștini din restaurantul numit. Jidanii polonesi, cari se încuarteraseră aci, după înfățișarea esternă nu prea erau eleganți, dér altcum erau ömeni bine echipați, cu pungii pline de bani, pe când creștinii mei, de multe-ori mai eleganți decăt Jidanii, de regulă erau cu mult mai necapabili de-a plăti. Maioritatea o formau vagabundii regiunilor superiöre, aventurierii tuturor classelor, artiști scăpătați, teatraliști neangajați de rangul al doilea și al treilea, jucători de profesiune, și de multe-ori alte existențe dubie. Tôte aceste notabilități nu aveau nu sciu ce pretensiuni de confort mare, ci mai mult căutau un preț moderat și un anumit credit, de cere se și bucura aci. Polția cetățenăscă, care pe acele vremi era condusă de consilierul Stengel — pöte din conside-

rații polițienescei mai superiöre — pare că privia hotelul nostru ca un fel de port liber, unde naufragiații pasageri ai vieții, aflau refugiu și odihnă neconturbată. Și în alte cetăți mari se află astfel de puncte de întâlnire a copiilor pierduți, cari sunt bine cunoscuți autorităților de asigurare, dér sunt suferiți, căci în anumite împrejurări sunt förte folositori pentru scopurile poliției criminale.

Cei mai respectabili öspeți ai acestei aripe de hotel eram, fără îndoelă, noi trei: camaradul meu de odăe George Alt din Coburg, student în medicină, eu și cănele meu „Tiras”, un dobitoce minnat, inteligent, discret, erou și de o rară fidelitate, care o singură dată în viață nu mē ascultă, anume atunci, când îl încătușase dragostea pentru o frumoșă căteă a prințului L. E., pentru a cărei plăcere se despărți de mine.

Apröpe de noi, — de örece quartirul nostru se afla în capetul unui coridor lung și întunecos, — ședea un Jidan bētrân, cărutant förte, care purta frumosul nume de Katzenellenbogen. El era din Lember-

gul Galitiei, un om mic, sęc, în talar solicios de mētasă negră, cere pururea mi-rosa a usturoiü, și purta negoț cu juvaeriale și cu blane scumpe. El își închiriasse odăia la „Crapul vênat” (așa se chiamase mai înainte hala rechisitelor de fumat) și se părea a căștiga mulți bani, dér pe lângă tôte aceste trăia cu mare cruțare. Decă mai amintesc, că edificiul acesta, interesant avea tot-dēuna un portar bețiv și că hotelul acesta sēmēna cu marea într’atata, încăt și el avea flucș și reflux, atunci am amintit totul ce trebuie pentru caracterizarea lui. Flucșul intra după missă, în care timp pururea steteau góte câteva odăi; în decursul missei însă era potop și hala era indesuită de pasageri, ca o corabia portugesă de sclavi.

În capul din sus al aceleași străde, nu departe de teatrul cel vechi al cetății, se afla un alt local, éráșt interesant în felul său: „Café chinois”. Nici acesta și nici hala noastră nu se mai află ađi în forma cea vechiă, și deci putem vorbi despre ele cu aceeași obiectivitate, de cere nuse pöte lipsi istoricul, decă vrea să fiă fidel.

Seiden-Damaste 65 Kr.

bis fl. 14.65 p. Met. — jemie schwarze, weisse und farbige Henneberg-Seide von 35 Kr. bis fl. 14.65 p. Met.

Seiden-Fabriken G. Henneberg, (k. u. k. Hofl.), Zürich.

Cursul la bursa din Viena.

Din 23 Iunie 1896.

Table with exchange rates for various commodities like gold, silver, and currencies from Vienna.

Table with exchange rates for London, Paris, and Italian notes.

Cursul pietei Braşov.

Din 24 Iunie 1896.

Table with market prices for various goods like flour, oil, and sugar in Braşov.

Publicaţiune de licitaţiă.

In 5 Iuliu a. c. la 10 ore a. m. se va ţinea în cancelaria subscriseului Comitet (strada urezului Nr. 6) licitaţiune minuendă pentru repararea şi adaptarea şcolei din Vaidarecea, comitatul Făgăraşului.

Acăsta se aduce la cunoştinţă publică cu adausul, că fiă-care licitant e obligat a depune 5% în bani gata séu în hărtii de valoare garantate de stat dela suma de esclamaire 3434 fl. v. a.

Oferte în scris provădute cu va-

diu se primesc până la începerea licitaţiunei.

Planul, preliminarul şi condiţiunile speciale de clădire se pot vedea în amintita cancelarie dela 8—12 ore a. m. şi dela 3—6 ore p. n.

Sibiu, în 23 Iunie 1896.

Comitetul administrativ de fondul şcolar ai foştilor grăniţeri din regimentul român I.

1007,1—2.

Nr. 9117/96.

Concurs.

La institutul crăşenesc de amănete este de a se ocupa un post vacant de oficial de computare cu ieafa anuală de 600 fl. şi 20% banî de locuinţă.

Reflectanţii au de a-şi ascerne petiţiunile propriu scrise, provădute cu timbrul prescriis, cu testimoniul de moralitate, cu acela asupra scôlelor percuse şi asupra cunoştcerii acelor 3 limbî ale patriei, precum şi asupra desteritatei în computare — cel mult până în 5 Iulie a. c. la 12 ore la prând la acest magistrat.

Reflectanţii au de a aminti mai departe în petiţiune, că în ce chip sunt în stare, ca se depună

cauţiunea de serviţiu egală salariului anual

Se fac tot deodată atenţi reflectanţi, cumcă conform §: §: 26 şi 27 al statutului de pensiune pentru funcţionarii dela amintitul institut, respectivul oficial are de a plăti taxele destinate pentru fondul de pensiune.

Braşov 19 Iunie 1896.

1006,1—2

Magistratul orăşenesc.

Publicaţiă de licitare.

Doă mori, cu trei petri una învêtită de puterea apei, înlăuntru comunei Teiuşiu — proprietatea a 26 familii, fost grăniţeri — precum şi doă intravilane se vënd (la olaltă, ori separate una de una), pe calea licitaţiunei libere în 6 Iulie st. n. a. c. 10 ore a. m. în cancelaria comunală a Teiuşului.

Condiţiunile de licitare se pot vedea în orele de oficiu în cancelaria opidană.

Numere singuraticice din „Gazeta Transilvaniei” a 5 cr. se potă cumpêra în librăria Nicolae Ciureu.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Maiă 1896.

Large table with train schedules for various routes including Budapest-Predeal, Gheriş-Turda, Copsa-mică-Sibiu-Avrig-Făgăraş, Simeria-Hunedora, Brasov-Zerneşti, Mures-Bistrita, Arad-Timisora, Sibiu-Cisnadie, and Sighisoara-Odorheiu-suceava.

Nota: Orele însemnate în stă ga staţiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în drăpta de jos în sus. — Numerele înscadraţi cu linu mai negre însemnă orele de nôpte.